EUROPEES PARLEMENT

2004 *2009*

Zittingsdocument

26.4.2005 B6-0000/2005

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van de vragen voor mondeling antwoord B6-0000/2005 en B6-0000/2005

ingediend overeenkomstig artikel 108, lid 5 van het Reglement

door Jean-Marie Cavada

namens de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

over de in 2004 geboekte vooruitgang bij de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (RVVR) (artikelen 2 en 39 van het EU-Verdrag)

B6-0000/2005

Resolutie van het Europees Parlement over de in 2004 geboekte vooruitgang bij de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (RVVR) (artikelen 2 en 39 van het EU-Verdrag)

Het Europees Parlement,

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A6-0000/2005),

– gelet op artikel 108, lid 5 van zijn Reglement,

A. onder verwijzing naar zijn recente resoluties van 31 maart 2004 (Ribeiro e Castro) en van 14 oktober 2004 (Bourlanges) waarin reeds de balans is opgemaakt van de uitvoering van het Tampere-programma en de eerste aanbevelingen zijn geformuleerd voor de Europese Raad die naar aanleiding hiervan op 5 november 2004 het Haags programma heeft goedgekeurd waarin voor de komende vijf jaar richtsnoeren worden gegeven voor de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid,

B. gelet op het debat van 11 april 2005 en de antwoorden van de Raad en de Commissie op mondelinge vragen (....),

C. zich ervan bewust dat in het afgelopen jaar bij de totstandbrenging van de RVVR niet de gewenste resultaten zijn bereikt - afgezien van de overgang naar de medebeslissingsprocedure voor een deel van de maatregelen inzake illegale immigratie - zelfs niet in vergelijking met de aanzienlijke vooruitgang die werd geboekt op de andere gebieden waar de Gemeenschap actief is of met de intergouvernementele samenwerking inzake defensie en veiligheidsbeleid,

D. constaterend dat deze impasse ook geldt voor de Europese Raad die in 2004 drie maal heeft moeten erkennen dat er problemen zijn gerezen bij de uitvoering van de besluiten van de Unie met name op het gebied van politiële en justitiële samenwerking in strafzaken, en meer in het bijzonder bij de strijd tegen het terrorisme en de internationale criminaliteit,

E. verontrust over het feit dat negen van de oude lidstaten en zes van de nieuwe lidstaten, hoewel zij hiertoe herhaaldelijk zijn uitgenodigd, het Verdrag van 29 mei 2000 over justitiële samenwerking in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie nog steeds moeten ratificeren en dat 11 landen het protocol van 27 november 2003 bij het Europol-verdrag nog steeds niet hebben geratificeerd,

F. ernstig verontrust over de vertragingen die zijn opgelopen en de problemen die zijn veroorzaakt door de lidstaten bij de invoering van het Europees arrestatiebevel, alsook de terughoudendheid die aan de dag is gelegd in het kader van de initiatieven inzake justitiële bijstand of mediation in civiele zaken, die sommigen tot grensoverschrijdende gevallen willen beperken; uit dit alles blijkt dat de lidstaten weinig vertrouwen in elkaar hebben,

G. zich bewust van het feit dat sommige lidstaten zich aan deze impasse trachten te ontworstelen door nieuwe vormen van versterkte samenwerking in het leven te roepen (het Schengen+-

initiatief), hetgeen er paradoxaal genoeg toe kan leiden dat men in een situatie die institutioneel en operationeel gezien reeds zeer complex is, nog meer in een keurslijf komt te zitten,

H. ervan overtuigd dat al deze elementen de politieke geloofwaardigheid van de Unie en de legitimiteit van haar optreden ondermijnen op een moment dat wij geconfronteerd worden met zeer belangrijke uitdagingen, zowel in het kader van het beleid inzake migratie als inzake grenscontroles of de bevordering van de vrijheden en de strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme, dat de opbouw van een gemeenschappelijke ruimte zo spoedig mogelijk tegen elke prijs nieuw leven moet worden ingeblazen en dat het wederzijds vertrouwen tussen de 25 lidstaten moet worden versterkt en de toetreding van de kandidaat-landen moet worden voorbereid,

Zo spoedig mogelijk het democratisch tekort opvullen en een homogeen wetgevingskader in de RVVR tot stand brengen

1. verzoekt de Raad andermaal een homogeen wetgevingskader te scheppen voor de beleidsvormen die verband houden met de RVVR en de justitiële en politiële samenwerking onverwijld te communautariseren door gebruik te maken van artikel 42 van het VEU en anderzijds het stemmen met gekwalificeerde meerderheid in de Raad overeenkomstig artikel 67 van het EGV en de medebeslissingsprocedure voor alle beleidslijnen die met de RVVR verband houden, algemene ingang te doen vinden;

2. vestigt de aandacht van de Raad op het feit dat het vasthouden aan de huidige situatie in afwachting van de ratificatie van het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa niet alleen het huidige democratisch tekort groter maakt, maar besluiten van de EU-25 onmogelijk en de uitvoering ervan nagenoeg oncontroleerbaar maakt (zoals blijkt uit de evaluaties die door de Europese Raad zelf zijn uitgevoerd);

3. verzoekt de Commissie derhalve vóór september 2005 een voorstel in te dienen over een artikel 42 VEU-besluit zodat optreden op de in artikel 29 genoemde gebieden onder Titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap valt en daarbij te bepalen dat deze besluiten met gekwalificeerde meerderheid worden goedgekeurd; verzoekt de Raad een nieuw artikel 67 EGV-besluit te nemen om ervoor te zorgen dat de in Titel IV genoemde communautaire maatregelen aan de medebeslissingsprocedure worden onderworpen en de beperkingen van de bevoegdheden van het Hof ongedaan worden gemaakt;

4. verzoekt de Raad zo spoedig mogelijk zijn intern reglement te wijzigen zodat wetsvoorstellen die in voorbereiding zijn en de standpunten van de lidstaten met name over zaken die met de RVVR verband houden, toegankelijk worden;

5. stelt de Commissie voor een procedure in het leven te roepen op grond waarvan de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken op gezette tijden op de hoogte wordt gehouden van de externe aspecten van de RVVR, met name onderhandelingen over overeenkomsten en de politieke dialoog met derde landen en internationale organisaties;

Vrijheid, veiligheid, rechtvaardigheid en solidariteit

6. is van mening dat de maatregelen die verband houden met een verdere ontwikkeling van de RVVR niet alleen vanuit juridisch oogpunt maar ook met het oog op de politieke doelstellingen die in de geest van solidariteit tussen de lidstaten en de burgers ten uitvoer

moeten worden gelegd, in het communautaire kader moeten worden ondergebracht; de JBZ-Raad dient zijn werkzaamheden hiertoe in te ontsluiten en te beraadslagen in overeenstemming met met name:
- de Raad Ontwikkelingssamenwerking, Algemene Zaken en Sociale Zaken bij het formuleren van het immigratie-, integratie- en terugnamebeleid,
- de Raad Begroting en Algemene Zaken bij het formuleren van financiële solidariteitsmaatregelen, zowel bij de uitvoering van het systeem van grenscontroles en het asielbeleid als bij de inzet van de noodzakelijke infrastructuren en middelen voor de burgerbescherming en het voorkomen van rampen en terroristische aanslagen;

De bevordering van de grondrechten integreren

7. is er nog steeds van overtuigd dat de uitvoering van de RVVR van de instellingen een nog grotere inzet vereist om het hoogste beschermingsniveau van de grondrechten te bevorderen, zowel in het belang van de burgers als om te voorkomen dat men treuzelt met de omzetting van de goedgekeurde maatregelen of weigert deze om te zetten; stelt voor dat
   - alle nieuwe wetsvoorstellen, met name op RVVR-gebied, vergezeld gaan van een gemotiveerde evaluatie van de gevolgen voor de grondrechten; verzoekt de werkgroep van Commissieleden belast met de grondrechten de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken op gezette tijden in kennis te stellen van de belangrijkste problemen waarmee zij zullen worden geconfronteerd,
   - de jaarlijkse debatten over de RVVR te baat worden genomen om tevens de bescherming van de grondrechten in de Unie te evalueren op basis van specifieke thematische verslagen die hiertoe enerzijds door de Commissie in het kader van het in artikel 212 van het EGV voorziene verslag en anderzijds door het Bureau van de grondrechten zijn samengesteld;

8. is van mening dat de volgende maatregelen onverwijld moeten worden getroffen om de grondrechten te bevorderen:
   - goedkeuring van adequate maatregelen voor een betere integratie van minderheden en bestrijding van alle vormen van discriminatie (art. 13 EGV), met inbegrip van de goedkeuring, na raadpleging van het EP, van het kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat,
   - opstelling programma voor de kwaliteit van de rechtspleging in Europa overeenkomstig zijn aanbeveling (verslag-António Costa) en in overeenstemming met de lidstaten,
   - goedkeuring van gemeenschappelijke maatregelen inzake de toegang tot de burgerlijke en strafrechter in Europa (door dubbele normen voor grensoverschrijdende zaken te vermijden),
   - versterking van de procedurele waarborgen in gerechtelijke processen en goedkeuring van solidariteitsmaatregelen voor de slachtoffers (zie voorstel BE inzake reparatoire rechtspraak),
   - formele goedkeuring door de EU van de Europese code inzake ethiek van de politie[1] die reeds informeel door de JBZ-Raad van 28 oktober 2004 is bekrachtigd[2] en versterking van de rol van de Europese Politieacademie;

Beleid inzake migratie, asiel en grensoverschrijding

[1] (European Code of Police Ethics, Recommendation REC (2001) 10 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 September 2001).

[2] (Council of the European Union, Draft Conclusions of the Council regarding Police professional standards concerning international police cooperation, Brussels 28 October 2004, 11977/2/04).

9. (aan te vullen met de amendementen op basis van de laatste ontwikkelingen en voorstellen van de Commissie);

Strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en het terrorisme

10. is er nog steeds van overtuigd dat een intern veiligheidsbeleid voor de Unie niet alleen wederzijds vertrouwen vereist, maar ook het formuleren van gemeenschappelijke doelstellingen, adequate middelen, een wetgevingskader en garanties voor de burgers; vanuit dit oogpunt bezien is het betreurenswaardig
    - dat er enerzijds nog steeds geen sprake is van een daadwerkelijke Europese strategie op het gebied van de interne veiligheid waarin de concrete doelstellingen, het verantwoordelijke uitvoerende orgaan, de verwachte resultaten en de objectieve criteria voor de evaluatie van de resultaten zijn neergelegd,
    - dat anderzijds de lidstaten, ondanks dit gebrek aan duidelijkheid over de op Europees niveau te verwezenlijken doelstellingen, wel eisen dat er algemene maatregelen worden goedgekeurd voor het verzamelen van en toegang tot gegevens, of deze nu operationeel van aard zijn (met toepassing van het beginsel van beschikbaarheid van gegevens) of verband houden met de dagelijkse activiteiten van de burger (reizen, communicatie);

11. besluit, nu de Raad hierover geen toereikende informatie kan verstrekken, om zijn parlementaire commissie de opdracht te geven na te gaan welke strategische en operationele maatregelen momenteel op Europees niveau worden getroffen om het terrorisme en de georganiseerde misdaad te bestrijden; in het kader hiervan moet de Commissie LIBE voor het eind van dit jaar de volgende instanties horen:
    - de personen die binnen het SITCEN en het Secretariaat-generaal van de Commissie belast zijn met het beleid ter bestrijding van de georganiseerde misdaad,
    - het management van Europol, Eurojust en OLAF om na te gaan hoever het momenteel staat met de samenwerking tussen de lidstaten en de organen van de Unie en of de perspectieven van deze samenwerking geloofwaardig zijn,
    - het hoofd van Interpol om na te gaan hoe het staat met de huidige en toekomstige samenwerking tussen Interpol en de lidstaten, hun agentschappen of informatieuitwisselingssystemen,
    - de nationale justitiële en politiële autoriteiten om te kunnen vaststellen wat de daadwerkelijke reikwijdte is van de samenwerking tussen de lidstaten, tussen de lidstaten en de EU en haar agentschappen (uitwisseling van gegevens, grensoverschrijdende teams, bilaterale overeenkomsten),
    - vertegenwoordigers van de nationale parlementen die met bovengenoemde thema's belast zijn;

12. verzoekt de Commissie:
    - een wetgevingskader voor te stellen voor het opstellen van een Europese lijst van personen, groepen en activiteiten die onder de beperkende maatregelen vallen in het kader van de bestrijding van het terrorisme en van personen die de openbare orde kunnen bedreigen (artt. 96 en 99 van de Schengen-overeenkomst),
    - de mogelijkheid te bestuderen om deze lijsten onder voorwaarde van wederkerigheid binnen de internationale betrekkingen, met name met de VS, te gebruiken,
    - een nieuwe rechtsgrondslag voor Europol voor te stellen en te voorzien in verstrekkende samenwerkingsvormen tussen Europol en Eurojust, alsmede gepaste instrumenten waarmee het Europees Parlement en de nationale parlementen toezicht op deze twee organen kunnen uitoefenen;

Tussen een algemeen controlebeleid en de eisen van proportionaliteit en gegevensbescherming

13. onderschrijft de aanpak van de Europese Raad om de informatie waarover de Unie en de lidstaten beschikken op rationele wijze te beheren en de interoperabiliteit te verbeteren van de informatiesystemen waarmee informatie wordt verwerkt die direct of indirect voor het Europees beleid inzake de veiligheid van de Unie van belang kan zijn (zoals de gegevensbases SIS, VIS, SID, EURODAC e.a.); wijst er echter op dat al deze systemen voor duidelijk omlijnde doelstellingen en met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel zijn opgezet zodat een beperkt gebruik hiervan in een democratisch bestel met het oog op de gegevensbescherming gerechtvaardigd is;

14. wijst erop dat deze grenzen niet kunnen worden verlegd door eenvoudigweg te stellen dat de bestrijding van het terrorisme en de georganiseerde misdaad nieuwe eisen stelt, maar dat men van tevoren overeenstemming moet bereiken over de nagestreefde doelstellingen en bijgevolg moet vaststellen welke informatie onontbeerlijk is om deze resultaten te bereiken;

15. verzoekt andermaal gemeenschappelijke criteria op het gebied van gegevensbescherming op veiligheidsgebied op te stellen, op basis van de beginselen van de Europese Raad en de Europese conferentie van de autoriteiten op het gebied van gegevensbescherming (zie ontwerpaanbeveling-Duquesne) en herhaalt zijn verzoek om in het kader van de justitiële en politiële samenwerking een gemeenschappelijke autoriteit voor de gegevensbescherming in het leven te roepen en de nationale en Europese autoriteiten van Europol, Eurojust, SIS en SID hierbij te betrekken; deze autoriteit krijgt tot taak na te gaan of de Europese autoriteiten de beschermingsnormen naleven en helpt deze autoriteiten bij het opstellen van wetgeving;

16. betreurt het met het oog hierop dat men nu hals over kop zijn toevlucht zoekt tot technologieën (biometrie in visa en paspoorten) en procedures (gebruik van privé-gegevens) zonder allereerst nauwkeurig te onderzoeken of deze betrouwbaar zijn; betreurt het dat het aan een visie of duidelijke strategie ontbreekt omtrent het gebruik van technologische instrumenten bij grenscontroles; wenst een verbetering van de kwaliteit van het politieke besluitvormingsproces op dit gebied;

17. tekent opnieuw bezwaar aan tegen het gebrek aan transparantie en publiek debat bij de keuze van dit soort technologieën en bij de onderhandelingen zowel op het niveau van de technische ICAO-werkgroepen als met de autoriteiten van de Verenigde Staten; tekent andermaal bezwaar aan tegen het gebruik van "RFID"-chips op het paspoort van Europese burgers en verzoekt de Commissie deze technologieën aan een grondig onderzoek te onderwerpen alvorens ze voor honderden miljoenen paspoorten verplicht te stellen.